

ІофшІэгъу дэкІыгъу

Адыгейим и Лышъхъеу Къумпыл Мурат тыгъуасэ Джэджэ районым щылагъ къэралыгъо программэу «Къуаджэхэм яххъоныгъ» зыфиорэм изэшшохын муниципальнэ псэуплем зэрэшыкорэм зыщигъэгъозэнэм пае.

Къумпыл Мурат псэуплеу Келермесскэм щагъэпсыре кіләцыкыу ыгылэу нэбгыри 120-рэ зычэфэшт ыкыл псэуплеу Джаджэм — нэбгыре 240-рэ зыщыагъын альэкъыщтын нэуасэ зафишыгъ. Аш даюу лъэпкъ күлтурэмкэ Гупчэм гъецкіжъын йоххэр зэрэшыклохэр зэригъэлтэгъугъ.

Республикэм и Лышъхъеу игъусагъэх Адыгэ Республикаемкэ федеральнэ инспектор шхъялаеу Сергей Дрокиныр, АР-м и Премьер-министре ишшэрыльхэр зыгъэцкіэр Сапый Вячеслав, АР-м мэкуу-мэшымкэ иминистреу Къуанэ Анауар, АР-м күлтурэмкэ иминистреу Аулье Юрэ, АР-м гъесэнгъэмрэ шэнэгъэрэхэдээ иминистре игуадзэу Евгений Лебедевыр, муниципальнэ гъэпсыкыэ зилэ «Джэджэ районым» ишащэу Андрей Таранухинир, джащ фэдэу пшъэдэкъижъэу ахырэмкэ гъунепкъе гъенэфагъэ зилэ обществэхэу «Ремстройсервисым», «Марк-Сервисым», «Югэкостроим» яподряднэ организациехэм ящащэхэр.

Кіләцыкыу ыгылэу Келермесскэм дэтим республикэм и Лышъхъе зыщэлэм псэольякэм ипроект документации нэуасэ зыфишыгъ ыкыл подряднэ организацием ипащэхэм гүшүэгъу афхэхъугъ.

Непеккэ кіләцыкыу ыгылэу Келермесскэм дэтим республикэм и Лышъхъе зыщэлэм 75-рэ фэдиз къекуялэ. Ильсэу икыгъэм проект-сметнэ документациер агъэхъазырыгъ ыкыл яшынкээ зэрэшыа. «Милькум икъекуялэхэр агъэнэфагъэхъэхъ ыкыл проектхэм ягъэцкіэн фежъяа-

гъэунэфыкыгъэмкэ, а псэуальэр лъэпкъ проектэу «Культурэр» зыфиорэм хагъэхъаным епхыгъэ ухъазырын йошшэнхэр маклох.

Псэуплеу Джаджэм щагъэпсыщт кіләцыкыу ыгылэу зыдэшыгъ чыплем зеклом Адыгейим и Лышъхъе муниципалитетым ипащэхэмрэ подряднэ организацием ишшхъэтетхэмрэ анахъэу анаэ зытырагъэдзагъэр зэкэ палъехэр амьуукъохуу проектыр тэрэзэу агъэцкіэн зэрэфаар ары.

Джащ фэдэу нэбгыри 150-рэ зычэфээрэ учреждение эджалэу джыри мыклохэр зыщыагъхэр унэу зычэтийр аштегъэпсыхъагъу щыт. Организацием йоф щызышшэхэрэмрэ кіләцыкыу үхэмрэ зэнэкъохуу зэфэшхъафхэм, фестивальхэм мызэу, мытлуу ахэлажъэхэу хъугъэ ыкыл теклоныгъэр къыдаахэу къыхэкъыгъ. Ильсэу икыгъэм нэбгыре 240-рэ зычэфэшт кіләцыкыу ыгылэуаклэм ишынкээ проект-сметнэ документациер агъэхъазырыгъ ыкыл яшын къаратыгъ аштегъэпсынкээ. Псэуальэм пстэумкы сомэ миллион 221-м ехъу тефэшт. Программэу «Къуаджэхэм яххъоныгъ» зыфиорэм а псэуальэр хагъэхъагъ.

Республикэм и Лышъхъе къыхигъэшыгъ палъехэр аукъохэ зэрэмхъуушигъ, гъесэнгъэмрэ епхыгъэ учрежденихэм яшынкээ йошшэнхэр зэкэ дэгъюу агъэцкіэнхэ зэрэшыа.

«Милькум икъекуялэхэр агъэнэфагъэхъэхъ ыкыл проектхэм ягъэцкіэн фежъяа-

гъэх. Анахъ мэхъанэ зилэр ильесим ыкэм ехъулэу кіләцыкыу үхэу эджалэу джыри мыклохэр зыщыагъыщхэ псуа-льхэр шэпхэе пстэуми адиштэхэу муниципалитетым іэкэхъажынхэр ары. Анахъэу муниципалитетым ипащэхэм анаэ зытырагъэтын фаер зэтегъэпсыхъан йохыгъохэр ары. Эджалэу кіләцыкыу үхэхъажынхэр фэгъэхъазырыгъэнхэмкэ учреждение зэфэшхъафхэм аштажъэхэр зэшшохыгъэ хүнхэм мэхъанэшхо ил», — къыуагъ Къумпыл Мурат.

Хэушхъафыкыгъуу республикэм и Лышъхъе муниципалитетым ишащэ, джащ фэдэу проектхэм язэшшохын фэгъээзэгээ министрэхэм пшъэрильхэр афишигъэх, анахъэу ахэр зэпхыгъэхэр энергиием икъекуялэхэм учрежденихэр аптыгъэ-

нэгъэнхэр ары. Унхэм яклонлэрэ гъогуухэр, кіләцыкыу ыгылэуэхэм къапэулы чыплемхэр гъэнэфыгъэнхэм анаэ тырагъэтигъ.

Мы мэф дэдэм Адыгейим и Лышъхъе псэуплеу Джаджэм лъэпкъ күлтурэм и Гупчэм дэтим щылагъ. Къэралыгъо программэу «Чыплемхэм хэхъоныгъе ягъэшшыгъэнхэр» зыфиорэм диштэу гъецкіжъын йошшэнхэр аш ѩеклох. Сомэ миллион 30 фэдэз проектым игъэцкіэн пае къыхагъэкъыгъ. Непеккэ электричествэр зэрхэгъэрэ зэблахъугъ, къэзыгъэбэшт пкыгъохэр чагъэуцох, унэ клохэр ыкыл къыбхэр агъалэх.

Мыш дэжым къэөгъэн фае гупчэм клуб 19 къызэрхыгъэр, ахэм нэбгыре 340-м ехъу къякуялэ. Народнэ коллективциэ ял ансамбли 3-рэ зы театрэмрэ.

Республикэм и Лышъхъе гъэцкіжъын йоххэр зэрэхэдээ зыщигъэгъозагъ, подряднэ псэолъяшл организацием ялыклохэм гүшүэгъу афхэхъугъ.

«Игъэктотгэгъэ гъэцкіжъын даклоу къылэулы чыплем изэтегъэпсыхъанкээ, чыгихэмрэ къэгъагъэхэмрэ гъэтэхъэгъэнхэмкэ йоф гъэнэфагъэхэр зэшшохыгъэнхэр фае. Күлтурэм и Унэу агъэцкіжъырэ цыфхэм ягъэлсэфылэ гупчэу хъун, ныбжэ зэфэшхъаф зилэхэм яклюлэу, творческэ амалэу ялхэр щызэшшуухынхэ альэкъынэу щытын фае. Проектыр гъэцкіжъээ зыхъукэ джыре уяхтэм диштэрэ, йофтхъэбээ гъэшэгъёнхэмкэ къахэшырэ псэуальэр ар тльэгъуным мэхъанэшхо ил. Хабзэмрэ цыф жуугъэхэмрэ акуячээ зэхэлмэ ары аш фэдэу хъун зилэкъыттыр», — къыхигъэшыгъ Къумпыл Мурат.

АР-м и Лышъхъе ипресс-къуулыкъу
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Адыгейим и Лышъхъэ афэгушIуагъ

Сурээтыр А. Гүсевым тырихыг б.

Іофтхъабзэм джащ фэдэү хэлэжьлагъэх Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, Адыгэ Республикаем гъэсэныгъэмрэ шіэнныгъэмрэклэ иминистрэу Клэрэшэ Анауэр, Адыгэ Республикаем и Общественнэ палатэ итхъаматэу Устэ Руслъан. Урысые Федерацием гъэсэныгъэмрэ шіэнныгъэмрэклэ илофышэхэм япрофсоюз и Адыгэ шольтыр къутамэ итхъаматэу Сергей Кошкиныр, Клэлэгъаджэхэр.

Республикам и Пышкын көзөрәугъоигъэхэм шүүфес къарихыз зэрэхигъеунэфы-кыгъэмкі, Іәпэлсэнйигъэ инзыхэль кілэгъяджэу ыкїи кілэлпїо Адыгейм исыр бэ, а зэнэкъокъухэу зэхажхээрэм якіеуххэм ренэу ар къагъешьыпкъажбы. Кілэгъяджэ сэнэхъатым анаэ нахь тырадззенымкі, кілэгъяджэм истатус нахь зыкъегъэлтыйгъэным-кі ахэм яшуагъе къэкло.

Күмпілұл Мурат къызәриуа-
ғыемкіе, гъэссынгъэм ылъен-
къокіе республикем бэ щаш-
рэр. Лъэпкъ проектым иғэ-
цекіен зыщыкіорэ ильеси 2-м
къыкіоці нэбгыре 2160-м тегъэ-
псыхъэгъе кіләләцькъу Ығыы-

ПІ 9 Адыгейм щагъэпсыгъ, ахэм азыныкъо фэдизыр ильеси 3-м шомыкыгъе кілэлэцыкүхэм апай. Гъэсэнгъэ зыщарагъэтьотырэ организациехэр зычэт унэхэм джыри щы къапашыхъагъ, ахэр нэбгырэ 360-м тегъэпсыхъагъэх, азыныкъор — ильесищым шомыкыгъе кілэлэцыкүхэр зыщаигъыштхэ унэх. Мы ильэсым джыри кілэлэцыкүхэр ыгъыпі 7 ашышт, ахэм нэбгырэ 990-рэ ачіефшт.

Джащ фәдәү лъяпкы проект-хәм адиштәу ильәсисәү кызыз-тынәккыгыем кыкыкоц республикаем еджәпли 4 щашыгы, ахәм нәбгырә 3440-рә ачыфәшт. Мы ильәсым йоныгыом и 1-м кызы-щегъязъягыез джыри кізу ашы-гые еджәпли 2-мә һофшәнныр аубләшт: псәупләу Ханскәм нәбгырә 250-м тегъяпсыыхағыш дашыхъяғыэр, кыаләу Мыекуя-па — нәбгырә 1100-м телья-тагы. Республикаем икъелә шъяхыла-ла нәбгырә 1100-рә зычыфәшт еджапләм ишын щырагъязъягы.

Мы лъэнъюкъомкэ мэхъянешхо зиэ юфыгъохэм ахэлтытгээн фае къудажхэм юфащызыш юштхэм ящыкIегъэм алхэр ягъэгъотыгъэнхэр, кадрэхэр гъэхъазырыгъэнхэр. «Къоджэ кIэлэе гъадж» зыфиорэ

программэр ятлонэрэ илъес хүгьеэ республикэм зыщаагээцаклэрэр. Илъесуу икыыгъэм республикэм икъоджэ еджалызхэм а программэм хэлэжьэрэ нэбгырэ 14 тоф ашлэнэу къекlyагъэх. Мы илъесым джыри кля-лээгъэджэ 13-мэ тофшэнэры аубланчуу ары

«Гъэсэнгъэм ылъэныкъоклэ зигугуь къэтшыгъэ ыкъи нэмыкъ loфтхъабзэхэу зэштохы-хэрэм яштуагъэ къэкло анахь мэхъанэшхо зиэ пшъэрлыр — Адыгеим гъэсэнгъэр тэрэ-зэу, ищыкъиэгъ лъэгаплэм нэсэу щизэхэцгъэныр ыкъи зэклэ-къэлэцкъуухэр ащ къыхегъеу-бытэгъэнхэр — зэштохыгъэным-къэ. Ау гухэлььеу тилэр зэклэ альянкъомкъэ зэштохыгъэ хъу-ным пае ежь къэлэеъгаджэхэ-ми къэлэпчухэми aklyachэ зэдирахыллэн фае. Тэ бэрэ къэтло къэлэеъгаджэр хэушхъяфыкъыгъэ сэнхъяатэу зэрэштыр: мыр пшъэдэкъыжышо зыхэль, мэхъанэшхо зиэ loф, нэбгырэ пэпчь инеущрэ мафэ зыфэдэ-щтымкъэ лъапсэр гъэтылтыгъэ мэхъу. Къэлэеъгаджэхэм спе-циалистхэр агъэхъазырых, хэ-гъэгум играждан хъуштхэр аплих. Непэ теклонгыгъэр къыдэзыхи-гъэ нэбгырэ пэпчь а пшъэрлыр

Адыгейм и Лышъхъэу Къумпыл Мурат республикэ зэнэкъокъухэу «Адыгейм ильэсымкӏэ икӏэлэеъджэ анахь дэгъу» ыкӏи «Адыгейм ильэсымкӏэ икӏэлэпӏу анахь дэгъу» зыфи-лохэрэмкӏэ теклонигъэр къыдэзыыхыгъэхэм правительствэм и Унэ тыгъуасэ щафэгушуагъ.

кынныр зэрифэшшуашэм тетэү егъэцак!», — кыхигъещыгь Адыгейм и Лышхъэ. Зэнэкъо-къоу «Адыгейм ильээсымк!э ик!элэеѓъедже анах дэгъу» зыфиоремк!э теклоныгъэр кын-дээзыхыгъэр Адыгэ республике гимназирем хысалымк!э ик!элэеѓъаджэу Юлия Бойченкэр ары, джааш фэдэу шүхъафтынхэр аратыгъэх Тэхъутэмыйсэй районымк!э гурьт еджап!эу N 6-м урысыбзэмрэ литературэмрэк!э ик!элэеѓъаджэу Евгения Алиевам, Красногвардейскэ районымк!э гурьт еджап!эу N 5-м лэцкык!у Ыыгып!эу N 4-м ик!элэп!оу Екатерина Тарасовам.

Иофхъабзэм хэлажъэхэрэм гүш!ээр заратым республикэм и Лышхъэ гъесэнгъэм ихэхьонгъэ илофигъохэмк!э ишгуягъэ кызызэргијаклорэм, ана!э кызызэраторигъэтээрэм, гъесэнгъэ зыщарагъэгъотырэ организациехэм мылькуки техникекли ялофхэр гъэтэрэзэгъэнхэм, джырэ уахътэм диштэрэ технике амалхэмк!э зэтэгъэпсихъэгъэнхэм ренеу ына!э зэраторигъэтээрэм апае зэрэфаразахэр къялгарь

ләңгілікі 1ығыпіләу N 4-м икән
ләпілу Екатерина Тарасовам.

Іофтхъабзэм хэлажьэхэрэм гүшүйэр заратым республикэм и Лышхъэ гэсэнгыг эм ихэхьоногыг илофыгъохэмкээ ишлуагьэ кызыэртиригъетырэм, аналэ кызыэртиригъетырэм, гэсэнгыг зыщарагъэгъотырэ организациехэм мылькукын техникэки ялофхэр гээтэрэзыгъэнхэм, джырэ уахьтэм диштэрэ техники амалхэмкээ зэтегъэпсыхъяэгъэнхэм ренэү ынаалэ зэртиригъетырэм апае зэрэфэрэзхэр къауагь.

ыкыл күләеңгъаджәхәр мыльку-
кіә кітептүшүгүйнхәм апае
зәнәкъокъур зәрищылғағъэр
къегүштүлгөхәм къыхагъәшүгь.
Адыгейим и Лышишхъэ гъесен-
гъэм мыльэнүкъокіә республи-
кә зәнәкъокъухәу зәхашхәрәм
шүхъафтынхәмкіә яфонд хәгъе-
хъогъәним илоғығы түлән-
хәу пышерыль афишыгь.

Кіләегъаджәхәм яләпәләсә-
ныгъә, шыщыхъамысыжъхъю йоф
зэрашәрәм, пандемием иль-
хан куулайныгъа ахэльзүй ялоф
зэрэзэхашчәрәм апае зэрафэ-
разэр Къумпыйл Мурат къыхи-
гъещыгъ. Анахъезү республи-
кәм и Лышхъэ ыналә зытыри-
дзагъяр непәкіә вакцинацием
махъанашко зәриялар ары

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ Ипресс-къулыкъу

ХҮҮТҮЙЖЬ Тимур:

«Үзыр зэкIЭдгъэкIоным ар иамал шъхьаI»

Ильэсүм өхүгүй мы зэпахырэ узым — коронавирусүм — цыифхэр зызэридзэхээр, тиши! Энэгүй ар кызыгхэхъагъэр.

Шыыпкъэр пюштмэ, апэрэ къэ бархэу аш фэгъэхыгъэу къытлышыэ сыйштыгъэхэм мэхъанэшхо яттышты гъэп, ар зыщыхъурэв чыжьэу, тикъэ ралыгъо къынэмсисыщтэу къытшты хууштыгъ. Ау тэ тызэрэгугъэу хуугъэп зэрдунаеу аш зэльникүгъ, гумэкъы гуабэ къызыдихыгъ. Тинэосэ, ти гупсэ, республикэм дэгью щашлэрэ нэбгырэ пчагъэмэ яшылэнгъэ а узым алихыгъ, ныбжыкIеу, «ишилэ ныгъэ ыпэкIе къэт» зыфaloхэрэм афэдэу маклэп дунаим ехижыгъэрэ лэпшлэгч афэхчунхэ амырэкIеу.

Мы лъэхъаным узыр зэкѣлкүягъ
сымаджэхэрэм япчъагъа къыщыклагъ
ащ ишынагъо джыри тъшхъарыт
узыр зымы «Күагъял». ар «Къыт

хэт». Специалистхэм къызэрэхагъэ щырэмкіэ, узыр зэкіеклоным, ишынаа гъо нахъ маклэ хъуным фәш! «колективный иммунитет» зыфалорэтилэн, нэмүккөу къэплон хъумэ, вакцинену ащ пеүцужыхъэрэп нахьыбэм зыхаралгъэльхъан фәе

Зыхарын вэльхэн фас. Нэгтырээ пэпчь ар ежь илоф, а зыщыдгээгүүшэх хүүштэп типсауны гэе тэр-тэрэүн түфэсакын, къэтын ухуумэн зэрэфаар. Еглани тыгу къэ тэжкугъэгъеклыжь лъэхъэнэ зэфэ шхъяфхэм дунаим зэпахырэ узыбай къызэрэшкөлкүгъэр. Ахэм ашыщэр щылагъэхэм башлагъэу тщигүүшэжьыгъэх, «лашэу» зэрэлпэуцужьыгъэхэри тэшэл — вакцинэр ары.

зэдгашаа түшснэгээр гүйцэтгэх болно. Адыгэ республике клиническэ сымэджээштэй травматологиэмкээ исподчиние илрүүлж. Хүчтэй хамгийн түүхийн эхийнээс түүхийн эхийнээс

иотделение ипащэу Хъутыжь Тимур.
— Вакцинэр зыхязгъэльхъан зэрэ-
фаем бэрэ сегүпшысагъэп, язгъэ-
шыгъ, кыни кысыщихъуягъэп, цыфхэм
ар зыхарагъэльхъан фаеуи сэлъытэ.
Анахъэу ар зышлэн фаехэр ныбжь
хэклотагъэ зилэхэр, иловшлэн епхыгъяу
цыфыбэмэ ахэхъан фаеу хъухэрээр
ары. Нэмыкэзу къэлпон хъумэ, «группа
риска» зыфaloхэрэм ахахъэхэрэм.
Тызэсэгъэ псэукэм кыфдэгъэзэжын
тльэкынам, узыр зэкідгъэкконам ар
изы амал, ары паклошь, иамал шхъба,
из шчуп. Хъутыжь Тимур

Мы тофым еппъык!әу фыри!ә

Къэралыгъо программэм игъэцэкIэн

Сурэтийн А. Гусевым түрихийн.

ЗэлукIем хэлэжьагъэх Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимира Нарожнэр, Урысые Федерациим и Президент и Полномочнэ лыклю КФШЬ-м щыIэм иаппарат Адыгэ Республикэмкэ ифедеральнэ инспектор шъхьаIеу Сергей Дрогиниыр, АР-м и Примьер-министрэ ипшъярлыхэр зыгъэцакIэу Сапый Вячеслав, АР-м и Лышьхъэрэ АР-м иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэу Владимир Свеженец, муниципальне обра-

зованиеу «Джэджэ районым» ипащэу Андрей Таранухиныр, гъесныгъэм, культурэм, мэкъумэшым япхыгъэ юфыгъохэм афэгъэзэгъэ министрэхэр, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ Джэджэ районым инароднэ депутатахэм я Советрэ ядепутатхэр, къоджэ администрациихэм япащэхэр.

Къаджэхэм хэхъоныгъэ ягъэшыгъэным тегъэпсихъэгъэ Къэралыгъо программэм игъэцэклэнкэ хабзэм имуниципальне къулукъухэм юфу ашIэрэр

игъэкотыгъэу зэхэфыгъэн зэрэфаер зэлукIэгъур рамыгъажъээзэ республикэм и Лышьхъэ хигъеунэфыгъыг.

«Къаджэхэм хэхъоныгъэ ягъэшыгъэнымкэ пшъэрлышхохэр непеклэ рйоным ыпашхъэ итых. Ахэр лъэнъико зэфэшхъафхэм альээсих: псауньгъэм икъеухъумэн, гъесныгъэм, культурэм япсэуальхэхэр гъэцэклэжъянхэр, псырыкгуаплэхэр шыгъянхэр, автомобильгъогухэр гъэклэжьигъянхэр, цыфхэм псэукэ амалэу ялэр

Къэралыгъо программэм «Къаджэхэм хэхъоныгъэ ягъэшыгъэныр» зыфиорэр Джэджэ районым зэрэцагъэцакIэрэм фэгъэхыгъэ зэлукIэр Адыгэим и Лышьхъэу Къумпыл Мураттыгъуасэ зерищагъ.

нахьышу шыгъэныр «Къэралыгъо программэм «Къаджэхэм зягъэушомбугъягъэныр» зыфиорэр муниципалитэтэм хэхъоныгъэ ягъэшыгъэнымкэ амалышюу щыт», — къыуагъ Къумпыл Мурат.

Адыгэ Республикэм мэкъумэшымкэ иминистрэу Къуанэ Анзаур зэлукIэм къыщигуущылагъ. Аш зэрэхигъэунэфыгъыгъэмкэ, Урысые мэкъумэшымкэ и Министерствэ иунашьюоклэ муниципалитэн образованиеу «Джэджэ районым» хэхъоныгъэ ягъэшыгъэным тегъэпсихъэгъэ Къэралыгъо программэм игъэцэклэнкэ хабзэм имуниципальне къулукъухэм юфу ашIэрэр

хээгъээ псэуальэ пэпчэ зэршырэмкэ е зэрэгъэцэлжъярэмкэ республикэм ипащэ подряднэ организациехэм яэшхъэтихэм адэгүүдагъ.

Къумпыл Мурат зэрэхигъэунэфыгъыгъэмкэ, псэольапхъэхэм ауасэ зэрэхахьорэм епхыгъэу юфхэм къакырамыгъэчэу псэольэшын, гъэцэлжъын юфшэнхэр агъэпсынкIэнхэ фое. Лъэсгэтуххэр зилэ eklonlanIэхэм язэтгээпсихъанэр яшынрэ япхыгъэ юфыгъохэм анахъэуанаа атрагъэтагъ.

Хыныгъоу къеблагъэрэм, бывымхъуным зэгъэушомбугъягъэным, мэкъумэшым продукции къыщизыхъяжхэрэп къэралыгъо Iэпилэгъу зэрараагъотырэ программэхэм ахэлэжъэнхэм япхыгъэ юфыгъохэм зэхэсгэгъом щатгүүдагъэх. Адыгэим и Лышьхъэ АР-м и Примьер-министрэ ипшъярлыхэр зыгъэцакIэрэм, мэкъумэшымкэ иминистрэ пшъярлы афишигъэгчээпчээ «Сибизнес» зыфиорэр къыхагъэлажъээ чылгээ предпринимательхэм зэлукIэгъу адызэхашэнэу.

АР-м и Лышьхъэ ипресс-къулыкъу

Къэралыгъо программэм хэ-

МЭКЪЭТЫНЫМ ФЭХЪАЗЫРЫХ

Республикэм и Правительствэ зычээт унэм Адыгэим и Лышьхъэу Къумпыл Мурат зэлукIэгъу щыдьриагъ Урысые и Президент дэжэ щызэхэшгээ Советэу граждан обществэм ихэхъоныгъэрэ цыфым ифитыныгъэхэмрэ афэгъэзагъэм хэтэу Александр Брод.

Джащ фэдэу мы юфхъабзэм хэлэжьагъэх Адыгэ Республикэм и Лышьхъэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэу Владимир Свеженец.

ЗэлукIэгъум хэлэжьэхэрэргэ тегущыагъэх Урысые Федерациим и Къэралыгъо Думэрэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ яхэдзынхэу щыIештхэм Адыгэир зэрэфэхъазыр. Анахъэу анаэ зытырагъэтыгъэр хэдзынхэм ялъэхъан хэбзэгъэуцугъэу щыIэр

мыукугъэныр, экспертихэмрэ общественнэ лыпльякохэмрэ аш зэрэхэлжээштхэр ары.

Къумпыл Мурат къызэриуагъэмкэ, мэкъэтийн зыкын и Мафе изыфэгъэхъазырн республикэм щекло, лыпльяко шъхъафтихэмрэ хэбзэухъумэным епхыгъэ организациюхэмрэ зэдэлэхъэныгъэ-гъусэныгъэ адьриэнд Адыгэир фэхъазыр.

«Хэдзынхэм ялъэхъан шхъэ-ихыгъэмрэ нэфагъэмрэ щыIэнхэм лъэшэу тынаэ тетэгэ-

ты. Адыгэир хэбзэухъумэко организациюхэм гъусэныгъэ адьриэнд фэхъазыр. Хэдзынхэмкэ фитыныгъэ щыIхэм атэгъэпсихъагъэу, цыфхэм яшлэгъоныгъэхэр къыдальтихээ, зэкэ юфхъабзэхэр зэшлэхъ», — къыуагъ Къумпыл Мурат.

Александэр Брод къызэриуагъэмкэ, Адыгэим къызэжком республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие иофишихэм, СМИ-хэм цыфхэм общественнэ организациюхэм ялъякохэм зэл-

кIегъу заулэ адьриагъ, Адыгэ къэралыгъо университетм июридицескэ факультет щызэхашэгъэ «энэ хураеу» хэдзынхэмкэ цыфхэм фитыныгъэу илэхэм афэгъэхъыгъэм ар хэлэжьагъ.

«Республикэр хэдзынхэм зэрафхъазырэг зэгъэунэфыгъэ ыкы юфхэм язынет зыфэдэм сильтэрэзагъ. Граждан обществэм ихэхъоныгъэ цыфхэр зэригъэгумэхээр синэрыльэгъу хууль, республикэм тапэки социаль-экономикэ хэхъоныгъэу юшыщтыр хэдзынхэм якIеуххэм зэрэлхыгъэр зэхашхыкы. Едажэхэм, сымэджехэм, культурэм иунэхэм яшын зэрэлтыкыятэрэ, цыфхэм псэуплэхэр джыри нахь зэтэгъэпсихъагъэ зэрэхъхэр — а пстэуми нафэ къашы хэдзынхэм гуэтныгъэ афырэу цыфхэр зыкIякулэхэрээр. Правовой лъэнъикъомкэ а пстэуми лъэпсэ дэгъу къызэраторырэм

сехьырэхъышэрэп», — къыуагъ Александэр Брод.

Урысые Федерациим и Президент дэжэ щызэхэшгээ Советэу граждан обществэм ихэхъоныгъэрэ цыфхэм ифитыныгъэхэм якъеухъумэнрэ афэгъэзагъэм хэтым къызэрэхъигъэшгээмкэ, политикэ партиехэм ялъякохэм зэлукIэгъу хэрэгжээнэу ар фай, джащ фэдэу республикэм имуниципальне образованиехэм ашыцхэм ашылэшт.

Адыгэим и Лышьхъэ къызэрэхъигъэшгээмкэ, уахтэм къыгъэ-уцурэ юфыгъохэм игъом джэуал тэрээз ятыжыгъээнам амал къытышт республикэм общественнэ ыкыли политикэ зыпкытыныгъэ илтынхэмкэ, джащ фэдэу зэхэшэн лъэнъикъомкэ лъэгэпэ ийнм нэсынхэмкэ.

АР-м и Лышьхъэ ипресс-къулыкъу

Къэнагъэр мэфитIу!

Гъэзетэу «Адыгэ макъэм» 2021-рэ ильэсийн 2-рэ кэлээнэкъо икэлхэгъу уахтэ maklo.

Мэзихым тельтигээгъэ индексэу П4326-кэ гъэзетыр къиптхыкын хъумэ, кэлхапкэр зэрэхъущтыр сомэ 944-рэ чапыч 28-рэ;

мэзицым тельтигээгъэ — сомэ 472-рэ чапыч 14-рэ.

Фэгъэкотынгъэ къэзитырэ индексэу П3816-кэ мэзихым тельтигээгъэ юсэштыр сомэ 923-рэ чапыч 70-рэ;

мэзицым — сомэ 461-рэ чапыч 85-рэ.

Ныбдэгъу хэрэгжээнэу, мэкъуогъум и 7-м къыщегъэжьагъэу и 17-м нэс Урысые Почтэм фэгъэкотынгъэ зилэ кэлхэгъу уахтэр зэхэшэ. А мафэхэм тигъээт сомэ 805-рэ чапыч 44-кэ къишутхыкын шъульэгъышт.

Зыщышумыгъэгъупш, шъуклатх лъэпкъ гъэзетым!

Къэралыгъо тынхэмкІэ агъашIуагъэх

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние бэрэскэшхом къэралыгъо тынхэр щаратыжыгъэх. Адыгеим и Лышьхъэу Къумпыл Мурат тынхэр зыфагъешшошагъэхэм шуфэс мыш щарихыгъ, ахэм хъалэлэу Ioф зэрашшэрэм, яоф зэрэфэшшыпкъэхэм, республикэм ихэхъонигъэ яахышишо зэрэхашшыхъэрэм афешI зэрафэрэзэр щариуагъ.

Къэралыгъо мэфэкI шъхьа-
Iехэм зэу ашыщым — Уры-
сыем и Мафэ ехүлпэе къэра-
лыгъо тынхэр зэраратыжырэр
республикэм и Лышьхъэу къы-
хигъэштыгъ. Тихэгъэгү респуб-
ликим гъэхъагъэхэр языгъэ-
шыхъэрэр гуетынгъэшко фы-
зиIу Ioф зышшэхэрэр ары.

«Шош фэдэ цыф хъулхъэ-
хэр ары Адыгеим щыIекI-
псэукъе илъир нахышишу шы-
гъэнэм тегъепсихъэгъе пшъе-
рлышишохэм язешшохынкIэ
кIэгъэкъону тиIэхэр. Гуеты-
нгъэшко фышуиIу шуузэ-
рэлажъэрэм, экономикэм, со-
циалнэ лъэныкъом, псакуны-
гъэм икъэхуумэн, гъэсэнгъэм,
культурэм, рэхъатынгъэмэ фы-
тынгъэмэ мунхъонхэм
шуулахышишу зэрэхашшу-
хъэрэм афешI тхашууегъэсэу
шьосэ», — къыуагъ Къумпыл
Мурат къээрэугъоигъэхэм за-
фигъазээ.

Урысые Федерацием и Прези-
дент и УказкI щытхъуцI «Урысые Федерацием изаслу-
жене кIэлэгъадж» зыфиор-
эр Шэуджэн районымкI Хы-
тагъужъякъое гурыт еджапIу N 6-м икъэлэгъаджу Къохъу-
жъ Суриет, Туецож районымкI
гурыт еджапIу N 1-м икъэлэ-
гъаджу Нэнхъжъ Зуриет, Мые-
къопе гурыт еджапIу N 15-м

икъэлэгъаджу Лариса Ручки-
нам афагъешшошагъ. Щытхъу-
цI «Урысые Федерацием гъомлэхъэшI индустринемкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр ООО-у «Тамбовскэм» иген-
еральне директор игуадзэу
Лъэустэнджэл Ибрахьим фы-
зьешшошагъ.

ЩытхъуцI «Урысые Федерацием цыфхэр социалнэ ухуумэгъэнхэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм Ioфшэнэмрэ социалнэ хэхъо-
нгъэмрэкI и Министерстве
иотдел ипащэу Браукъо Вале-
рэрэ IoфшэнэмкI ѢыкI цыфхэр
социалнэ ухуумэгъэнхэмкI
Гупчэм ипащэ игуадзэу
Ольга Литвиновамэрэ.

ЩытхъуцI «Урысые Федерацием связымкI ѢыкI информа-
циемкI изаслужене Ioфыши»
зыфиор-фагъешшошагъ Уры-
сые телевизионнэ, радио хы-
туум икъутамэу «Адыгэ Рес-
публикэм радиотелевизионнэ
къэтыхъэмкI и Гупчэ» инже-
нерэу Виктор Спиркиним.

ЩытхъуцI «Урысые Федерацием изаслужене артист» зы-
фиор-афагъешшошагъ А. С.
Пушкиним ѢыкI ѢыкI ѢыкI ѢыкI
Мамый Русльян, Урысые об-
ществене организацIе «Уры-
сыем ис ермэлхэм я Союз» и
Адыгэ шьольыр къутамэ итхьа-

и Къэралыгъо академическэ
ансамблэу «Налмэсэм» ихудо-
жествене пащэу Хъоджэ
Аслъанэрэ.

Урысые Федерацием ителе-
видение цифре шапхъэхэм ате-
шгъэйнэм тегъепсихъэгъе про-
ектым ипхырыышн иахышишу
зэрэхашшыхъэрэм фышI Урысые
Федерацием и Президент ирэ-
зэнгъэгъе тхиль ратыгъ Адыгэ
Республикэм илъиклоу Крас-
нодар краим иадминистрацIе
ипащэ дэж ѢыкI Александр
Наролиним. Испэлсэнгъэшхо
хэльэу медицинэ IепыIэгъур
псынкI «Адыгэ Республика»
зэраригъэгъотырэм, ильэсвэб хъугъэу гуетынгъэ
фыриIу Ioф зэришшэрэм афешI
Урысые Федерацием и Прези-
дент ирэзэнгъэгъе тхиль фагъе-
шошагъ медицинэ IепыIэгъур
псынкI «Адыгэ Республика»
зэраригъэгъотырэм Адыгэ
республике станцием-
ре катастрофэхэмкI медици-
нэм игупчэрэ яводителу Гыыш
Мурат.

Медалэу «Адыгеим и Щытхъу-
зехъ» зыфиор-афагъешшошагъ
гуманитар ушэтихъэмкI Адыгэ
республике институту Т. М. КIэрашэм ѢыкI зыхы-
рэм иведуща научнэ Ioфыши
Мамый Русльян, Урысые об-
ществене организацIе «Уры-
сыем ис ермэлхэм я Союз» и
Адыгэ шьольыр къутамэ итхьа-

матэу Оник Нигоевым, Адыгэ
Республикэм цыфхэм яфиты-
ныгъэхэмкI и Уполномоченнэ
Анатолий Осокиним.

Джащ фэдэу Адыгеим и Лышьхъэу Адыгэ республике кли-
никэ сымэджэшым иврач-нев-
рологэу Вэкъешэ Аслъанэрэ
Адыгэ республике кIэлэцыкы
клиникэ сымэджэшым ихиургэу
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

Ахэм ѢытхъуцI «Адыгэ Рес-
публикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Адыгэ Республика»
зыфиор-афагъешшошагъ Адыгэ
Республикэм народнэ гъэсэнгъэмкI
изаслужене Ioфыши» зыфиор-
эр Адыгэ Республика гъэсэн-
гъэмрэ шлэнгъэмрэкI ими-
нистрэу КIэрашэ Аззаур, Ѣыт-
хъуцI «Адыгэ Республика»
Александр Полонскэмрэ псай-
нуыгъэм икъэхуумэн яахышишо
зэрэхашшыхъэрэр хигъэунэфы-
кыгъ.

ЩытхъуцI «Ады

ЗЭХЬОКЫНЫГЪЭХЭР ЩЫКЮЩТЫХ

Мы ильэсүм псауныгъэр къэухумэгъенымкїэ иапэрэ звено гъэпсы-
klakїэ кысфыхэхыгъеным фэгъэхыгъэ федеральнэ программэм игъэ-
цэклэн Адыгейм щырагъэжьагь.

Аш хахьэу 2021—2025-рэйтэсэхэм атэлтыатагьэу республикэм икъюджэ псевдоТехэм йофтхъэбэзэ зэфрешхъафхэр ашыклонхэу агъенафэ. Адыгэ Республиком поликлиникэхэр, ФАПхэр, фельдшер-мамыку пунктхэр ашыгээпсыгъэнхэм ыккы ашыгээцэкгэжьыгъэнхэм, 1емэ-псыма-кляхэм язэгъэгъотын, аш нэмий-кляу поликлиникэхэм яловшлэн нахышшум ыльэныкъоклэ зэхьо-кыныгъэхэр фэшшигъэнхэм йофтхъабзэхэр афэгъэхьыгъэштын.

Зэрагъянафэрэмкэ, ильэситф зытешлэкэ псаунгъэр къеухъумэгъянымкэ апэрэ звеною исистемэ зэхъокыныгъэшхохэр фэхъунхэу ары. Гүшүйэмпае, Мыекъуапэ поликлиника-кэу дашихъагъэм нэмыхкэу,

2023-рэ ильэсүм күтүүрэу Гавердовскэм жын хүгъяа дэт ФАП-м ычылпээзэлпээ амбулаториес щашыщт. Джащ фэдэү 2024-рэ ильэсүм Мыектөпээ къэлэ поликлиникэу урамэү Чкаловым ыкын къэлэ поликлиникэу урамэү Первомайскэм атетхэм игъэкштэйгээ гъэцкэлэжьынхэр арашылпэштых.

Мы уахтэм ехүлпэй Кошхъэблэ районым ит къуаджэу Блащэпсынэ Ізээпэ амбулаторие, къуаджэу Еленовскэм — фельдшер-мамыку пункт, Джэджэ район гупчэ сымэджэющим епхыгъэу кілэлцыкы Ізээ

ПІ « отделение аашыых. Аш нэмүкіеу Шэуджэн ыкіи Красногвардейскэ район сымэджеңхэм иғъекітыгъе гъэцекіләжынхэр ашқлох. Мы мағәхәм «Лада Грант» зыфилоре автомобили 9 Мыекъопе, Шэуджэн ыкіи Кошхъаблэ районхэм яләзепі учреждениехәм аләкіларгъәхъащых.

Джаш фэдээр сомэ миллион
30-м ехүү зыосэ Іэмэ-псыма-
кілэхэр Красногвардейскэ гупчэ
сымэджэшым ыкли К. М. Бат-
мэнэйн ыцлэ зыхырэ Адыгэ
межрайоннэ сымэджэшым афа-
щэфын гухэль яи.

Джыри къахэхъощт

ЕджапIэхэмрэ кIэлэцIыкly IыгыпIэхэмрэ чы-
пIакIеу яIещтхэм афэгъэхыгъеу республикэм
щыпсэухэрэм къагъэхыре тхыльхэр Адыге-
им шьольыр гъэорышIэнымкIэ и Гупчэ испе-
циалистхэм атых.

Ныбжъ зэфэшхъяаф зиэл кэлэцыкхүхэм гъэсэнгъэ ягъэ-
гъотыгъэним иамал къэзытырэ
программэ заулэ Адыгейм ща-
гъэцакэ. Кэлэцыкхүхэу ильэ-
си 3-м къыштегъэжьагъэу 7-м
нэс зыныбжхэм апае муници-
пальнэ образование заулэхэм
ягруппэхэм кэлэцыкы башэ
зэрысхэр ахэтих. Еджаплэм
джыри мыклоэр кэлэцыкхүхэр
зыщалыгъхэ организациехэм
(ясельнэ группэхэр) япчьягъэ
нахьыбэ шыгъэн фае. А фэнэ-
къонигъэхэм къапкъырыкыихэ-
зэ республикэм проект гъэ-
нэфагъэ щизэхагъэуцуагъ, ар
зыфэгъэхыгъэр зыныбжъ ильэ-
сищым шомыкыгъэ кэлэцы-
кхүхэр зыщалыгъыщхэр нахьы-
бэ шыгъэнхэр ары.

Ильээсүү икъигүйгим федераль нэ бүджетым къыхэхкыгээ ахь щэмкіэ Адыгейим аш фэдэ организацийн 5 ѿзызэхашагъ, зэхэу бытагъэу ахэм чыпіэ 1200-рэ ял, ызыныкъор ильэси 3-м шомыкыгээ кіләлэццыкүхэм апай. Чыпіэ бүджетхэм яшуағыкіэ а охътэ дэдэм чыпіи 120-рэ зэхашэн амал ялагъ. Аш нэмекүэю тоф зышлэрэ организацийн кіләлэццыкүхэр зышағыг хэрэм зэтэгжээлсэхъажын зэ-

хъокыныгъэхэу афашыгъэхэм адиштэу ильяси З мыхуугъэ кіләццыкlyхэм апае чыпілә 366-рә ялә хъуугъэ. Муниципальна кіләццыкly ығысыпіхэм ада-клоу къералыгъо программеу «Гъесэнныгъэм хэжьоныгъэ еңешыгъэныр» зыфиорэм диштэу ильясөү икынгъэм кіләццыкlyхэм апае чыпілә 50 унәе предпринимательхэм мыльку-кілә агъепсын алъекыгъ. Еджа-піләм джыри мыкдрэ кіләццыкlyхэм ягъесэнныгъэ тегъепсы-хъэгъэ программәм диштэу тошшын гъэнэфагъэ зәшүахы-нымкілә ахәм лицензие яләш шыт.

2021-рэе ильэсэйм нэгүүрээ 48-м төгээпсихээгээ күлэлэцүүкүү ыгыгын 4 агаарынч, чынгээ 240-р зыны бжжэ ильэсэйм 3-м шийхэдээмүүкүүгээхэм атай. Кьялэу Мыеекүүапэ иурамээ Михайловым группэ 12-мэ атэгээпсихээгээ күлэлэцүүкүү ыгыгын пакэ кыншигээ ухаагыг, ахэм ашыгшэу 6-р зыны бжжэ ильэсэйм 3-м шомыгыгээхэм атай. Мыш ишын пэүхуягь федераль-нэ ыкли шольтыр бюджетхэм яахьщэ. Проектыр зэхагъяа зэхүүм инфраструктурэм ынгээнийкөө ящикигээштхэр зэкэе икьюон кындаалтын таатай. Зиссан-

ныгъэкіә щықлагъ зиә кәлә-
цыкылухәм яегъәдҗәнрә япүн-
рекі зәкіә мыш къышыда-
лытагъ.

«Еджапіләхәм ачіләхәм пъес-
ныгъә дәгүу ягъәгъотыгъенир
ыкіли кәләціләкі ыңғыпіләхәм
ячезыу ежәхәрәр нахъ макілә-
шыгъэнхәр ары непәкіә къэра-
лыгъо программәхәм пшъериль-
шъхъаңу къыдалтытәрәр. Гъэ-
цәкіләкі хабзәм ифедеральне-
къулыкъухәм іәпіләгъу икъу-
къамытәу ахәр бѓәцәкіләхәм
пльәкіштәп. Лъәпкъ проект-
хәм атегъәпсыхъаңу респуб-
ликәм мы аужыре ильеситум-
щызәшшотхырә іофыгъохәм къа-
гъельягъо республикәр кәшаш-

кло зыфэхъуғъе юфтхъабзэхэм шуағъеу къахъырэр. Мы аужырэ ильеситүм республикэм кіләу еджапіләхэмрэ кіләләцүкүл ығыпіләхэмрэ къашызыелутхы-гъех. Уахътэм къыргъеңүрэ пшъерыльхэм адиштэу ахэр зетырағъәспсыхъағъе», — къы-
иуагъ Адыгэ Республика м гъэ-
сэныгъэмрэ шіэнныгъемрәкіл
иминистрэ иапэрэ гуадзэу Ев-
гений Лебедевым.

Лъэпкъ проектэ «Джырэ еджаплэр» зыфиорэм тетэү зэхүбүтэгъэ гъесэнгъэ зышарагъэгъотыре организациехэм чыпаклэхэр ашызэхэцгээнхэм пае республикэм ахьщэлэпэлэгъу кынеклагъэхъагъ.

2020-рэ ильэсүүм къалэу Мыеекъуапэ иурамэу Мартым и 12-м нэбгырэ 1100-м төгээпсүүхэгээ еджэллаклэу щашыгъэм сомэ 440741300-рэ къыфыхагъэкыгъ, джааш фэдэу псэуплэу Ханскэм щашыцт еджаплэу нэбгырэ 250-м тельятаагъэм пае сомэ 136540000 къыхагъэкыгъ. Джааш фэдэу къалэу Мыеекъуапэ иурамэу Михайловым нэбгырэ 1100-рэ зычээфшт еджаплэ щашынэу

рахъухыагъ, мы ильесым ар аублэшт.

Анахь дэгъухэр къыхагъэшыгъэх

УФ-м Пенсиехэмкээ ифонд и Күтамэу АР-м щылэм социальнэ Io-фышэм и Мафэ фэгъэхыгээ Ioфтихъабзэу щыкluагъэм хэлэжьагь республикэ Парламентым и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр.

Пенсиехэмкіэ фондым ичып-
ліе органхэм 10фәу ашләрәм
мәхъянәшхо зәриләм кіргәт-
хызыэ мәфәкіымкіэ ар къафә-
гушұяғы.

шыгээм профессионализмэгээ ин зыхэль специалистхэм Ioф ща- шлэ, — кызыуагь Владимир Нарожнэм. — Цыфэу кышьюоаллэрэ пэпчье иупчэ иджуап зэригтэйрэм, ищикигээ тэпын-

Іэгъур икъоу ыкыи игъом зэрэшьтурыэм сицыхъэ тель.
Нэүжым Къутамэм илофышлэү Парламентым инаградэхэмкээ къыхагъэшгъэхэм ахэр ари-тыжкыянь.

АР-м пенсиөхэмкіә исистеме изегъэушъомбгүун ильэссыбэ хъугъэу ялахыышо зэрэхальхъэрэм фэшл Къэралытъо Советым — Хасэм ирээнэгъэ тхыльхэр къафагъэшьошагъэх Къутамэм ипащэ игуадзэу Цумыкъо Радмилэ, ибухгалтер шъхьаалу Мэрэтыкъо Шыгъотыжь, страхование зышгъэхэм пенсиөхэмкіә фитынгъэу ялэм уасэ фэзышырэ отдельм ипащэу Наталья Третьяковам.

ЫГУ ЕТЫГЪЭУ ИСЭНЭХЬАТ ФЭЛАЖЪЭ

Тыгъужъ (Хъабэхъу) Гошсымэ Тыркубый ыпхур мэкьюогъум и 13-м 1971-рэ ильэсүм къуаджэу Пэнэжьыкъуаे къышыхъугъ. Къызэ-рыхъухъагъэр адыгэгъэ ин зэрыль лэжъэкло унэгъю йужьу. Зэшипхъуитлурэ зэшилтлурэ зы-щаптлугъэ унагъом ялонэрэ сабыеу къихъу-хъагъ.

Яңықұлғым къыштегъэжъағъеу
лоштэнъыр шу алъэгъоу, на-
хырыжъыр ағъэльапәу, шыхъэ-
кіәфэ ин ахэльеу ясабыйхэр
аплыгъәз зәштхъэгъусәхеу Све-
терэ Тыркубыйре.

Гошсымэ 1977 — 1988-рэ ильэсхэм Пэнжэйыкьое еджа-
плэм щеджагь. Іэдэб ин хэлтэу,
еджэныр лъэшшэу иklасэу гурьт
еджапlэр дэгьоу къеухы ыкIи
шIэнныгъэ куухэр IэkIэльхэу
Адыгэ къералыгъо университе-
тетым ильэпкь факультет чла-
хьэ. Авшъэрэ еджапlэм егу-
гьоу, гухахьо хигъуатэу, лъэп-
кыбызэр нахь куоу къызыIэkle-
гъяхьэ. АшкIэ зишIуагъэ инэу
къекыгъэхэу Гошсымэ ылты-
терэр кIэлэеъжэдже дэгьоу ыкIи
шIэнныгъэлэж инхэу езыгъеджа-
гъяхэр ары.

1995-рэ ильээсүм Гошсын Адыгэ къэралыгъо университетыр диплом плъижкэ къеухы ыкыл а ильээ дэдэм Мьеңкъуапэ дэт Адыгэ къэралыгъо университетын иаспирантурэ чэхъажыбы. Еджэнэм даклоу къэлэцыкылү ыыгып!эм тоф щешээ, ублэпилэ еджап!эм къэлэцыкылухэй чэхъащхэм тхэк!эм-еджэк!эм амал алэк!эмтынным фегъэхъазырых. А ильэсчэм къэлэгъаджэй Мьеңкъопэ гурыт еджап!эм N 2-м тоф щешээ.

Еджапәми, кәләпәцыкың ылғылыпәми һоф ашишә зәхүм, Гоцсымә егъеджәкә зәфәшьхәфәу щыләхәр кызызәкінъахъәхәззә, сабый цыкылхәм адигабзәм идәхагъә, ибаниныгъә, шэн-хәбзә зәхәтыкіә дахәу адигәхәм ахәльхәм нәүясә афишылыштыгъәх.

1998-р илтээс аспирантурэр къеухы ыкы Гуманитар ушштынхэмкэ адьгэ республика институтэу Кээрэцэ Тэмботыцэкэ щитым бзэшлэнгээм икъутамэ инаучнэ йофыштэ аштэ. Аш къыщегъяжъяу адигабзэр научнэ лъапсэ илээ зэхэфынным ишьыпкъяу зыфегъязэ. А лъэхъаным Гошсыимэ ушштынэу ышырэр зыфегъэхъягъяэр адигабзэм хэт гүштиэ зэмэхъанэгъухэр арых. А йофигъор къызыкыкыихыгъэр гүштиэ зэмэхъанэгъумэ адигабзэм ибаиныгъэрэ идэхагъэрэ нахь икъоу къаҳэштыш ары. Джары ахэм ягъэпсыкыкээрэ яамалхэмрэ къизылотыкырэ тхыль шъхъаф тхыгъэнир ишы-

штэу зыфежъэгъ юфышхор Ѣытхъу хэлъэу зэшүүихыгъ. Адыгэ ныбжыкIэхэу зильзэпкь фэгумэкIыхэрэм, фэлажъэхэрэм афэгъэзэгъэ зэхэшэкт купэу «Гүфэсым» ипащэу Едьдж Мэмэт Тыгъуж Гоцсымэ 2001-рэ ильзэсым шүхъафтyn къынфегъэштуашэ. А юфшIагъэр 2006-рэ ильзэсым монографиев «Адыгабзэм хэт синоним сатырымрэ ащ истиль амалхэмрэ» ыцIэу къыдегъэкылжбы.

ШІЕНЫГҮЭЛЭЖЬЭУ ТЫГҮҮЖЬ
Гошсымэ адыгабзэм изэгшээн
фэгъэхыгээ тхыль ыкыи научнэ
лофшэгтээ 60-м ехүу икъэлэмэй-
пэ кыыпыкыыгь. Итхыгъэ зэфэ-
шьхъафхэр журналхэу «Вест-
ник АГУ», «Известия ДГПУ»,
«Филологические науки. Вопро-
сы теории и практики», «Мир
науки, культуры, образования»,
«Вестник науки АРИГИ», «Зэ-
кьошныгь» зыфиохэрэм къа-
дахъэх.

Лъэпкыбызэм юф дэзышэхэрэ бзэшэнэгъэлэжкхэм (Анцокъо С., Атэжъаихъэ С., Биданекъо М., Ситымэ С.) Гошсымэ ягъусэу сабьеу адыгабзэ эзэзыгъашэ зышлонгъохэм апае тхыльэу «Сыбзэ — сидунай» (2019)

методы и технологии» (2019) язэхэгъэуцакly ыкти яредактор. Цуекъо Алыйрэ Ситымэ Сарэрэ зэхагъэуцогъэ тхылтэй «ШIэнэгъэм eklyre klyach» (2016) зыфилорэм иредактор.

(2010) зыгиторын иредактор.
Шэнгэйзэлжыр чанэү Дунээ
конференциехэм, научнэ сес-
сиехэм, Іэнэ хуураехэм ахэ-
лажье. Итхыгъэхэр къералыгьо
зэфэшьхяафхэм къащыдэк'ых.

Мы аужырэ ильэсхэм монографиуе «Отражение фразеологизмов в эпосе «Нарты» зыфиорэм ишьыпкъэу йоф дешлэ. Адыгэ эпосэу «Нартхэр» зыфиорэм къыхэфэгъэ фразеологизмэхэм язэхэф гушынальэ ыгъехъазырыгъ ыкы шлэхэу къыдэкынэу тыщэгугъы. Аш нэмыйкъэу докторскэ диссертацием игъехъазырын ишьыпкъэу

КВЭУ ахшлажьв.
Ильэс пчыагъэ хъугъэй Тыгъуж Гоцшымэ Адыгэ Республиктэм гъесэнгъэмрэ шэнныгъэмрэкэ я Министерствэ зэхищэхэрэ зэнэкъокъухэм яуплээ kloko куп хахьэ.

фильмов российского анимационного мультсериала «Фиксики» студии «Аэроплан» в адыгейской среде» (2020) зыфиорем икъыдэгъэкын Гошсымэ чанэухэлэжьагь.

Бзэм иотдел илофшIэгъэ анахь инхэм ащыш томиш хъурэ «Адыгабзэм изэхэф гущы-Іальэ» (2012, 2014) иа I-рэ — III-рэ томхэм яредактор. Тхъаркъохъю Юныс зэхигъэуцогъэ «Урыс-адыгэ гущы-Іальэм» (2015), ия II-рэ том иредактор, сборникхэу «Проблемы изучения глагола в адыгских языках» (2016), «Язык, письменность и алфавит: актуальные проблемы их взаимодействия» (2016).

Іофшіләним, ишләнгәтэ хәгъе-
хъогъеним, научнэ Іофшлагъе-
хэр ытыхынхәм клочлабэрэ охъ-
табэрэ зератыригъэкүадэрэм
пае къемынэу цыфыгъэ дахэ-
рэ адыгагъэрэ хэль, шъхъэкі-
фэ ин илофшләгъумэ афыриләу
ахэт. Гощымэ унэгъю дахэ ил.
Ишхъягъусу Рустланрэ ежыр-
рэ пшъешьитly зэдапly. Ахэр
гъогу зафэ, гъогу дахэ зэрэ-
тыращәцтхәм зэшхъягъусэхэр
фөйорышләх.

Тыгъуж Гощымэ кызыыхъу-
пъэ мафэмкэ тыфэгушшо ыкки
псауныгъэ пытэ илэу, иунагъо
нэхъоирэ бэрэчэтрэ илъэу,
ибын-унагъо датхъэу, иофшла-
гъэхэм шэныгъэлжжэхэм осэ-
шхо ратэу, бзэм икъеухъумэн-
рэ ильтигъэктэнрэ гухахъо
ахигъуатэу джыри илъэсыбэрэ
лоф ышэнэу фэтэо!

**Гуманитар ушэтынхэмкээ
АР-м институт
бзэшэнгээмкээ иотдел
иофышишэхэр.**

Атлетикэ псынкIэр

Мыекъуапэ иурамхэм къашычъагъэх

Урысыем и Мафэ фэгъэхыгъэу Мыекъуапэ иурам шъхьаIэхэм атлетикэ псынкIэмкIэ зэнэкъокъухэр ашыкIуагъэх.

Километри 2,5-рэ зы къеокъыгъом къашычын фэгъягъэ. Зэнэкъокъум хэлажьехэрэм яштоигъонигъэ ельтыгъэу километри 5 къачынэу мурад зышыгъэхэр бэ хүщтгыгъэх.

Адыгэ Республиком и Правительствэ и Унэ дэжь спорт зэукигъухэр щырагъэхъагъэх. Аныбжь емьлытыгъэу зэкIэри зэхтхэу Мыекъуапэ иурамхэм Жуковскэм, Комсомольскэм, Советскэм, Краснооктябрьскэм, Пионерскэм, нэмыхкIэм къашычъагъэх. Зэнэкъокъур зыщырагъэхъагъэх. Зэнэкъокъур зыщырагъэхъагъэх.

Рагъэхъэним ыпэкIэр

Спорт зэнэкъокъур рагъэхъэним ыпэкIэ гьогууанэм тэхъаштхэр атхыгъэх, медицинэм иофышэхэр гушыгъэтуу къафэхъугъэх. Сабыйхэри, зынбыжь хэкIота-тэххэри атлетикэ псынкIэм зэрэ-пышагъэхэр тшоигъешIэгъонигъэ.

Километри 2,5 — 5-рэ къэзычыщхэм дзюдомкIэ, самбэмкIэ бандхэрэр, гандбол, футбол, баскетбол ешIехэрэр, физкульттурэм пышагъэхэр, нэмыхкIхэри ахэтльягъоштыгъэх.

Адыгээкталэ къыкыгъэ тренерэр Чэтыжъ Алый спорт еджапIэхэм ятренерхэр, культурэм иофышэхэр игъусэх.

— Мыш фэдэ зэукигъухэртищкIагъэх, — кытиуагъ Чэтыжъ Алый. — ХъакIэгъогъу Казбек тизэхэцкIохэм ашыщ. Псаунгъэм игъэптиэн ехьыпIэгъэ юфхъабзэхэм цыфыбэ зэрхэлажьагъэр лъэшэу тыгуурхы.

— Нэбгыре 20 тыхьюу Мыекъуапэ тыкъэкIуагъ, — кьеуатэ Тэхъутэмыхкье районым иадми-нистрации физкультурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Гъэлорышлапэ ила-шшуу Джарымэкъо Азмэт. — Псаун-гыгъэр агъэптиэн зыштоигъохэу физкультурэм пышагъэхэм япчагъэ зэрэхахьорэр тигуапэ.

Тэхъутэмыхкье районым щыщхэу Бжыхъэкоежын къыкыгъэхэм ямайкэхэм якуаджэ ыцIэ зэрэттхагъэри нэпльэгъум къыклидзыштыгъэ.

Адыгэ Республиком самбэмкIэ испорт еджапIэ итренерэр, дунаим самбэмкIэ дышшэр къыщызыгъэ Мэрэтыкъо Сахьидэ бэнэкIо ныбжыкIэхэм ахэтэу түлиklagъ. Клалхэр зэнэкъокъум фигъэхъазырхээ, атлетикэ псынкIэм шуагъэу къытырэм щигъэгъозагъэх.

Федор Назден исабий курэжъием ис, чыые зэршоигъор къыихшы. КIэлэцIыкIум зэнэкъокъур зыфэдэр къыгурымылоу цыфхэм нэшIукIэ къахэппээ. Гыиреп, яте кыриорэм едээ.

КIэлэцIыкIум спорт еджапIэу Джэнчэтэ Султэн ыцIэ зыхырэм зыщызыгъэсэхэрээ пшъэшшэжы-хэрэ дахэу фэпагъэх. Гандбол зэршIэхэрэм dakloy, атлетикэ псынкIэммы пышагъэх.

— Тызэхэтэу тычъэшт, зэнэкъокъум чанэу тыхэлэжьэшт, — кытиуагъ пшъашхэхэм.

АфэгушIуагъэх

Апэрэ къеокъыгъом ыуж километри 2,5-рэ къэзычыгъэхэр къэнэфагъэх. Спорт еджапIэхэм защызыгъасэхэрэр тренерхэм апэ ишьыгъэхэм ашыщыгъэх.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.

**Зэхэзыщагъэр
ыкIи къыдэзы-
гъэкIырэр:**
Адыгэ Республиком лъяпкъ ИофхэмкIэ, ИкIыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкъэ-
гъухэм адьырIэ зэпхы-
ныгъэхэмкIэ ыкIи
къэбар жуугъэм
иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шигъэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-кIэ
заджэхэрэ тхьапхэу
зипчагъэкIэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахь цыкIунэу
щытэп. Мы шапхъ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкIегъэкIожых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутиы ИофхэмкIэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэльы-
ІэссыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
ЧыпIэ гъэлоры-
шлапI, зэраушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**ЗэкIэмкIи
пчагъэр**
4311
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1159

Ящэнэрэ чыпIэр къидэзыхъягъэ
Иван Федоровын зэнэкъокъур
шIэхьшэу аухыгъэу къыщыхъу.
Спортым цыфхэр зэрээфиш-
хэрэм мэхъэнэ ин ритыгъ.

Федор Назден испорт унагъо нахь къахэдгээши тшоигъу. Яса-
бий курэжъием исэу километри
2,5-рэ хъурэ гьогур къызэрэнэ-
кыгъ, ауж къинагъэх.

Адыгэ Республиком физкульту-
рэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Комите-
т итхъаматэу Дэгужье Мурат
зэнэкъокъум хэлэжьагъ, анахь
псынкIеу къеччагъэхэм ашыщ.
ХарьзунэфыкIэхэрэ чыпIэхэрэ къы-
дээзыхъягъэхэм М. Дэгужьеэр
афэгушIуагъ, нэпээпль шуухаф-
тынхэр аритыгъыгъ.

Республикем икIэлэцIыкIум
ансамблэхэр зэхахьэм ипчэгү къы-
щышуагъэх, мэфэкIым хэлэжьа-
хэрээр зэфэгушIуагъэх.

Редактор
шхьаIэм
ишьэрльхэр
зыгъэцакIэрэр

МэцлIэкъо
С. А.

ПшъэдэкIыж
зыхыре
секретарыр
Хъурмэ
Хъ. Хъ.

